

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 4 2 6 4 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

TEORIJA IN ZGODOVINA DRAME IN GLEDALIŠČE

Izpitna pola

Četrtek, 28. avgust 2014 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z odlomkoma iz dramskih besedil (A in B) je na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 19 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

Odlomek iz dramskega besedila (A)

GOBAVEC: Nikar, nikar oj, ljubljena Avrora!

DAJAVEC: Pridružujem se temu vzkliku in ga celo ponavljam: Nikar, nikar oj, ljubljena Avrora!

GRBAVEC: Oj!

GOBAVEC: Ne čuješ li, kako prepeva slavec?

DAJAVEC: Li bele steze v našem raji niso ti pogodu?

GRBAVEC: Avrora, ostavi sleherno pomisel na povratno pot v Tržič!

JEMAVEC: Sladko mi je poslušati, kar vaša mi ljubezen govori!

GRBAVEC: Oj!

GOBAVEC: Miló, miló prepeva slavec!

DAJAVEC: Ob belih stezah rastejo cvetlice v mehki travi, srne plašné se pasejo po njej.

GOBAVEC: In vetrc kdaj zapiha po dobravi ...

GRBAVEC: Če to ti ni ljubo, iskreno mi povej?

JEMAVEC: Obljube vaše pač lepo zvenijo ...

DAJAVEC, GOBAVEC, GRBAVEC: Nikar ne reci nam *adijo!*

GRBAVEC: Oj!

JEMAVEC: Čuj, srce, kako vsi tukaj zbrani, tebi dragi, lepoti moji vdani, mi kličejo: Ostani!

GRBAVEC: Oj!

JEMAVEC: Ostani!

DAJAVEC, GOBAVEC, GRBAVEC: Ostani z nami, tu ostani!

JEMAVEC: Le nedorasel ali krivó dorasel um more gojiti v sebi nasprotujoče si želje. Rada bi ostala, rada bi šla. Hrepenim po umiritvi, hrepenim ustreči čudežnemu nemiru, ki me vabi v široki svet!

DAJAVEC, GOBAVEC, GRBAVEC: Ostani, tu ostani!

JEMAVEC: Le smrt skonča to besno muko! Le smrt navda me z mirom in hkrati pot mi odpre!

DAJAVEC, GOBAVEC, GRBAVEC: Avrora! Avrora! – Povem ti, črni svet! Da umrla je Avrora, še en je tvoje črnosti dokaz! Ti, svet! Avrora bomo maščevali! Naj teče kri! Naj se zgodi! Naj bo, kar ni! Kar je, se naj zdrobi! Avrora bomo maščevali! Vse dni in vse noči življenja bomo žrtvovali, dokler sleherni od ljudi, kar na svetu jih živi, v smrti ne izkrvavi!

DAJAVEC, GOBAVEC, GRBAVEC: Oooooooooo! – Kaj je isto povsod in nikjer?

GOBAVEC: Čas.

DAJAVEC, GOBAVEC, GRBAVEC: Ima latinica meje?

GOBAVEC: Na Dolomitih.

DAJAVEC, GOBAVEC, GRBAVEC: Kaj je zapisano?

GOBAVEC: O, naj ne spregovorim!

GRBAVEC: Nič ni zapisano.

DAJAVEC: Kdo tvega blato?

GOBAVEC: Kdo neki?

DAJAVEC: Proizvajalci!

GRBAVEC: Kdo umira zjutraj?

GOBAVEC: Sangviniki.

DAJAVEC: Kdo je prvi med predniki?

GRBAVEC: Mesečina.

GOBAVEC: Kdo je izumil doktorje?

DAJAVEC: Lisice.

GOBAVEC: Kdo je imel v čelu mleko in med?

GOBAVEC: Ni podatkov, niti milica ne vé.

DAJAVEC: Kdo je imel sani?

GOBAVEC: Zvezda Danica!

GRBAVEC: Kdo ti je izpil srce?

DAJAVEC: Jogiji in njihove negovalke.

GOBAVEC: Kdo pa vino?

GRBAVEC: Januar, prvi mesec koledarja.
 DAJAVEC: Kje je hlapec?
 GOBAVEC: Tu sem, gospodar!
 DAJAVEC: Tale žakelj zadegaj na pleča in ga v malin odnesi!
 GOBAVEC: Ni glih lehak!
 DAJAVEC: Žganja dobiš, ko se vrneš!
 GOBAVEC: Pa tudi ni pretirano blizu!
 GRBAVEC: Viš ga, lenobo! Za en žakelj bi napregal!
 DAJAVEC: Tiho! S svojimi ljudmi jaz ravnam!
 GRBAVEC: In žganje bi pil!
 DAJAVEC: Tak tiho že bodi, baba!
 GOBAVEC: Mi se pri tej hiši vse preveč v usta gleda!
 DAJAVEC: Ne razburjaj se, Šimen!
 GOBAVEC: Gospodar, vi ste en fejest človek, nič ne rečem, ampak vaša baba so pa en lintvern!
 DAJAVEC: Ostani vsaj do jeseni, te prosim, ne moreš nas kar takole pustiti!
 GOBAVEC: Bes te plentaj! – Namesto tegale žakeljna bom rajši svojo malho čez ramo vrgel in se drugega gospodarja iskat podal!
 DAJAVEC: Tak unesi se že! – Ti stara, pa v peč poglej! Ni treba, da je kruh čisto do črnega zapečen.
 GRBAVEC: Nisem tako mislila, Šimen! Ne boš menda hodil?
 DAJAVEC: Kaj sem velel?
 GOBAVEC: Mati, morda niste slaba ženska, ali midva se ne moreva!
 DAJAVEC: Šimen, ostani! Tebi in nam bi utegnilo biti žal!
 JEMAVEC: Tako bodi: ostani in v mlin pojdiva! Potem boš pa žganje pil!
 DAJAVEC: Vidiš, celo žakelj ti prigovarja!
 JEMAVEC: Paja, kaj se boš kujal! Ponesi me!
 GOBAVEC: Pa pojdiva! Pot ni pretirano kratka.
 JEMAVEC: Ni me strah, s teboj grem magari na konec sveta!
 GOBAVEC: Na konec sveta pa ne bo treba! Tja me samega ne mika, kamoli s teboj, ki si en tako težak žakelj.

Odlomek iz dramskega besedila (B)

- GOBAVEC: Poljska kraljica Jadвига, o kateri sem že prej nekaj napomnila, je živela v dobi splošnega prelivanja krvi, vendar je stalno skušala notranje in mednarodne spore reševati zlepa. Napadalnosti se je upirala s pogajanjem, z razsodnostjo in s pozivi k pameti in pravičnosti.
- GRBAVEC: Leta 1960 je Sirimavo Bandaranaike postala predsednica cejlonske vlade.
- DAJAVEC: Januarja 1966 je Indira Gandhi prisegla kot predsednica indijske vlade.
- GRBAVEC: Bivša voditeljica centralnega komiteja Zveze komunistov Hrvatske Savka Dabčević - Kučar je ženska.
- DAJAVEC: Tudi sedanja voditeljica hrvatskega centralnega komiteja Zveze komunistov je ženska.
- GRBAVEC: Golde Meir rajši ne omenjaj, saj veš, da Führer ne mara Židov.
- DAJAVEC: Ne bom se vedno oziral na Führerjevo voljo. – Tudi Golda Meir je ženska.
- JEMAVEC: Mogoče je trditi, da tako vladavina Indire Gandhi kot vladavina Golde Meir nista posebno mirni. Masaker v Bangladešu, junijska agresija.
- GOBAVEC: Leonardo, Michelangelo, Shakespeare, Galileo, Bach, Kant – kje so ti med ženskami?
- DAJAVEC: Nobelovo nagrado za leposlovje so dobile: Selma Lagerlöf, Grazia Deledda, Sigrid Undset, Pearl Buck, Gabriela Mistral in Nelly Sachs.
- GOBAVEC: Gospo Curie so imeli za nekakšno redko mutacijo, za izjemo, ki le potrjuje pravilo o moški superiornosti.
- JEMAVEC: Encyclopaedia Britannica iz leta 1771 razlaga geslo "ženska" takole: "Samica človeka – glej homo."
- DAJAVEC: Meni je vendar pri ženski najbolj ljubo, da je sladko nag biti z njo.
- GOBAVEC: Pravim pa: štiri stvari pri ženski naj bodo črne: lasje, obrvi, trepalnice in roženica v očeh.
- GRBAVEC: Štiri naj bodo bele: polt, beločnica v očeh, zobje in noge.
- DAJAVEC: Štiri rdeče: jezik, ustnice, vrha lic in dlesna.
- JEMAVEC: Štiri naj bodo okrogle: glava, vrat, roke in gležnji.
- GOBAVEC: Štiri dolge: hrbet, prsti, roke, noge.
- GRBAVEC: Štiri široke: čelo, oči, prsi in boki.
- DAJAVEC: Štiri tenke: obrvi, nos, ustnice in prsti.
- JEMAVEC: Štiri debele: zadnjica, stegna, meča, kolena.
- GOBAVEC: In štiri majhne: ušesa, dojke, roke in stopala.

Sirimavo Banaranaika: srilanška političarka (1916–2000), večkrat predsednica srilanške vlade. – *Indira Gandhi*: indijska političarka (1917–1984), Nehrujeva hči in večkrat predsednica indijske vlade. Umorjena v atentatu. – *Cejlon*: nekdanja britanska kolonija, danes Sri Lanka. – *Savka Dabčević – Kučar*: predsednica CK ZK Hrvaške, odstavljena v obračunu z liberalci leta 1971 zaradi domnevnega nacionalizma. – *Sedanja voditeljica ...*: nadomestila jo je Milka Planinc, kasneje tudi predsednica vlade SFRJ. – *Golda Meir*: izraelska političarka (1898–1978), predsednica izraelske vlade od 1969 do 1974. – *Führer*: Adolf Hitler (1889–1945), vodja nacističnega rajha. *Masaker v Bangladešu, junijska agresija*: dogajanje na indijski podcelini leta 1971, ki so pripeljala do osamosvojitve t.i. Vzhodnega Pakistana in preimenovanja v Bangladeš. – *Selma Lagerlöf ...*: Dottie vse dobitnice Nobelove nagrade za književnost. V 30 letih po izidu drame se je seznam podaljšal samo za tri imena. *Gospa Curie*: Marie Curie-Sklodovska (1867–1934), znanstvenica poljskega rodu, dobitnica Nobelovih nagrad za fiziko in kemijo.

Prazna stran

1. Zapišite naslov, podnaslov in ime avtorja besedila, iz katerega sta odlomka A in B.

Naslov	
Podnaslov	
Avtor besedila	

(4 točke)

2. Izberite in obkrožite, iz koliko prizorov ali sekvenc je sestavljen odlomek A; prizore ali sekvence podnaslovite.

4, 3, 2, 7.

Podnaslovi: _____

(4 točke)

3. Izpišite replike iz odlomka A, v katerih se po vašem mnenju začne nov prizor.

(2 točki)

4. Določite vse vloge, ki jih odigrajo trije navedeni protagonisti v odlomku A.

Gobavec: _____

Grbavec: _____

Dajavec: _____

(9 točk)

5. Kako bi opredelili jezikovne zvrsti ali podzvrsti, ki jih je avtor uporabil v sekvencah odlomka A? Zapišite jih in svoje odgovore utemeljite.

(6 točk)

6. Ali v vseh sekvencah iz odlomka A nastopajo vedno vsi štirje protagonisti? Svoj odgovor utemeljite.

DA NE

(2 točki)

7. Ali protagonisti iz odlomka A vedno prevzemajo človeške vloge? Svoj odgovor utemeljite.

DA NE

(3 točke)

8. Zapišite in obrazložite vašo kostumsko zamisel (in razvoj) za lik Jemavca skozi celoten odlomek A.

(5 točk)

9. Če je prizor ali sekvenca iz odlomka B sestavljena iz dveh delov, utemeljite, kakšen odnos do žensk zrcali prvi del in kakšen drugi.

(4 točke)

10. Izpišite repliko, v kateri se po vašem mnenju prizor B prelomi v 2. del.

(1 točka)

11. Izpišite iz odlomka B vse ženske političarke z imenom.

(5 točk)

12. Kako je prva navedena političarka iz odlomka B povezana z Jarrijevim Kraljem Ubujem?

(2 točki)

13. Kje se kažejo prvine ludizma v odlomku A in B?

(5 točk)

14. K posameznemu avtorju pripišite njegovo dramsko delo. Posamezno črko napišite samo enkrat.

___ Slavko Grum	A Triko
___ A. P. Čehov	B Šola za žene
___ Henrik Ibsen	C Dogodek v mestu Gogi
___ Milan Jesih	D Kralj na Betajnovi
___ J. B. Molière	E Češnjev vrt
___ Ivan Cankar	F Stebri družbe

(6 točk)

15. Prečrtajte napačne navedbe.

Avtor odlomkov A in B je slovenski pisec, prevajalec (predvsem Molièra), dramatik, pesnik in predavatelj. Rodil se je v Mariboru leta 1945. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja je bil soavtor besedil Žlahtna plesen Pupilije Ferkeverk in Osvoboditev Skopja.

(5 točk)

16. Obrazložite, na kakšen način so povezana poimenovanja dramskih likov iz odlomka A in B.

(4 točke)

17. Ali so imena, ki jih je avtor zapisal, pomembna glede na dramsko dogajanje v samem besedilu?

DA NE

Utemeljite: _____

(3 točke)

18. Kakšne so posebnosti zapisa dramskega besedila?

(4 točke)

Prazna stran